

MAGYAR ŐSTÖRTÉNET KUTATÁS (II), AZ ŐSI MA- GYAR ÁLLAM (II/10), MA- GYARORSZÁG ÉS A TÖBB HONFOGLALÁS (III/01.)

Cser Ferenc – Darai Lajos:

A magyar azonosság kérdésköréhez

Eddiginél is jobban kell vigyáznunk nyelvünk, műveltségünk, népünk s nemzetünk eredetére, ha azt érzékeljük újabban, hogy a finnugristák a sztyeppét akarják megmenteni maguknak, mert nekik az a lényeg, hogy az nem a magyarok területe. Megkezdték ugyan a visszavonulást, de csak a parlagi (mocsaras) síkról, az elv meg fog maradni, abból nem engednek. Ami azt jelenti, hogy a lakatlan erdős-mocsaras területről származást feladják, és kínálnak helyette egy dicsőségesebbnek látszót, mint ahogy tette ezt annakidején a turáni eredetelmélet. Hiszen kiderült arról is – mint a finnugorról – az osztrák császári bábáskodás. A sztyepei eredethez körömszakadtáig fognak ragaszkodni, mert számítanak rá, hogy szövetségesekre lelhetnek a szkítizmus, hunnizmus, türkizmus, turanizmus, mongolizmus, sőt még a sumérizmus híveiben is.⁶⁸

⁶⁸ Például az MTA volt elnöke, Glatz Ferenc „Köszöntő és bevezető” beszédében a ’honfoglalást’ lezáró ’pozsonyi’ (valójában az Enns-Duna-torkolata környéki) csata 1100. év fordulója alkalmából rendezett ÁRPÁD EMLÉKEZETE c. tudományos konferencián (MTA Történettudományi Intézet, MTA Európa-történeti Munkacsoport, Budapest, MTA Társadalomkutató Központ, Jakobinus Terem, 2007. november 13.) kijelentette: lehetséges, hogy nem az Urálon túlról, hanem a sztyeppéről kell a magyarságot eredeztetni. Helytelen megállapítását vagy javaslatát azonban semmivel se támasztotta alá, és azt se mondta ki, hogy a finnugor eredetelmélet érvénytelen. Ez az őstörténetünk nyakába zúdítt újabb valótlanság veszélyesebb, mint a korábbi, mert a helytelen finnugor elmélet ellen már sikeresen felvette nemzeti tudományunk a harcot, míg a hamis sztyepei eredet most új frontot akar nyitni. Pedig a mi műveltségi és népi eredetünk sem nem nomád, sem nem

Érdy Miklós összefoglaló munkájának gondolata lehet itt iránymutató, aki a több ágból szövődő őstörténetünk korábban javasolt⁶⁹ elméletének jogosultságát elismerve, a keleti származtatásnak a katonai–hatalmi körre szűkítéséhez nyújt adalékot, mikor rámutat, hogy az út, amit a nyugatra vonuló katonatörzsek megtettek, a Kaspi-tenger déli oldalán haladt: „Korai magyarságon olyan népet, népeket értünk a most még ködös múltban – ki tudja, milyen néven, – amelyekhez a honfoglaló magyarságtól visszafelé el lehet jutni régészeti leletek, írott források, a népzene útmutatása, néprajzi emlékek vagy nyelvi megfelelések segítségével, és legújabban a klasszikus és molekuláris biológia jelzőire, mutatóira támaszkodva. Az ilyen többágú történeti kapcsolat felismerése és követése a korai időkbe elsőrendű fontosságú ahhoz, hogy a magyarság történelmi kialakulását megismerjük és helyesen azonosítsuk.”⁷⁰ Továbbá „a magyarság eredete szempontjából az Ázsiába vivő vonal mellett figyelmet kell fordítani a Dél-Káspi-folyosó esetleges őstörténeti szerepére, a kaukázusi magyarság történelmi tényére (Jeretamir-Jeretány magyar országa szerepel egy pápai bullában), Madzsar városa, a Kuma menti magyarok nem ismert, ködbe vesző történelmi szerepének tisztázására, a magyarság több ágból való kialakulásának lehetőségére.”⁷¹

Ugyanakkor már a feltáró régészet is éledezik és lábra kapott: az autópályák alatti lelőhelyek Kárpát-medencei, nálunk mostanában feltárt anyaga nem szláv jellegű és sokkal korábbi, mint eddig gondolták, amilyennek tartották, valamint hihetetlenül gazdagok a lelőhelyek.⁷² Azaz egyre több bizonyítékkal bebizonyosodik, hogy a szláv nem egyenlő a latin sclau szóval, ami csak hatalom alá rendeltet jelent. És bizonyossággá kezd válni, hogy a minden eddigi megismert összefüggésre, fejleményre, adatra érvényes teljes magyarázatot egyedül népünk Kárpát-medencei eredete – és a folyamatban igen hatékonyan a Kárpátok közvetlen keleti környezetében résztvevők szerepe – adhat.

A magyar hatalom eredetét is nagyban befolyásolta a Kárpát-medence népi ereje, amit a Vérszerződésben és a honegyesítő Árpád-vezette bejövételben

sztyeppei, hanem földműves állattenyésztői, és a Kárpát-medencéből, valamint annak keleti szomszédságából való. A hatalmi ág is hozzáidomult e műveltség követelményeihez. V. ö.: Cser Ferenc és Darai Lajos: „Kárpát-medencébe gyökérsző magyar folytonosság”. *Magyarságtudományi tanulmányok*. Magyarságtudományi Intézet, Budapest, 2008.

⁶⁹ Darai Lajos: „Többágú őstörténetünk értelmezéséhez.” *A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület Ötödik Magyar Óstörténeti Találkozó Előadásai és Iratai, Altenberg 1990*. ZMTE, Budapest–Zürich, 2005. pp.: 22-29, és Darai Lajos: „Egy tudomány – egy történelem.” *Magyar történelem. Tízezer év – ezer oldalról*. ZMTE, Budapest, 2003. pp.: 11-32.

⁷⁰ Érdy Miklós: *A magyarság keleti eredete és hun kapcsolata*. Kairosz, Budapest, 2010. p.: 11.

⁷¹ Érdy (2010), p.: 12.

⁷² Dr. Takács Miklós régész hozzászólásából, amely elhangzott e 68. lábjegyzetben említett konferencián.

szemlélhetünk megnyilvánulni. Ez a mi 1117, sőt 1124 éve⁷³ folytonos államunk, azóta is töretlenül fennáll, bár már több más államot is fialt, több hasonló műveltségű, de külső hatásra módosult nyelvű népet is szült. Van azonban reményünk, hogy felvilágosítva őket az igazságról – a több százezer éves műveltségi, valamint a több tízezer év óta fennálló népi folytonosságról a Kárpát-medencében, és egyedülállóan Európában és a világban, aminek ők is teljes mértékben a részesei, – őket is megnyerjük a Kárpát-medencei egység helyreállításához.

Az európai alpműveltséget adó népesség jelentős része a Kárpát-medencéből távozott el, először mintegy 14 ezer évvel ezelőtt, amikor a würm fölmelegedésével a rénszarvasok északra vonultak és követték őket a gravetti műveltség emberei, a vadászok is. Mert a würm fölmelegedése 18-15 évezreddel ezelőtt váltott gyorsuló ütemre, majd még három kisebb-nagyobb visszahűlést követően (idősebb dryas jelen előtt 14, az ifjabb dryas a JE 9, és egy rövid lehűlés a JE 8. évezreddel) a világóceánok JE 7,5 évezreddel ezelőttre érték el a jelenlegi vízszintjüket, azaz ekkorra fejeződött be a jégkorszak fölmelegedése, az északi féltekét borító jég elolvadása.⁷⁴ A Fekete-tenger erre az időszakra területének a felére zsugorodott, mert kiszáradt, ám benne édesvízi élet volt.

A dombvidéki műveltségek területén a legfelsőbb rétegeket a csapadékos időjárás elmosta, ezért alig van adatunk, hogy túléltek-e azok a műveltségek a jégkorszakot.⁷⁵ Mégis, két adattal rendelkezünk: Subalyuk környékén egyéves gyermek csontvázát találták meg, akinek a kormeghatározás 20 évezredes kort mutatott ki.⁷⁶ A másik adat, hogy az újkőkorszakban, amikor a Kárpát-medence síkvidéki folyampartjaihoz (Körös–Tisza) Anatóliából gabonatermelő népesség érkezett, a dombvidéki területeken túlélő emberek mintegy száz év alatt átvették az új típusú műveltséget és kifejlesztették az ún. vonaldíszes kerámia bükki műveltségét. Ennek kora a korszerű adatok alapján a JE 9. évezred, azaz pontosabban JE 8500 körüli.

Ekkor volt a würm utolsó kisebb lehűlése, amikor Anatólia kiszáradt és onnan a korábbi, immár kerámiát készítő műveltségek eltűntek. Az utolsó hirtelen olvadáskor a Boszporusz átszakadt és a Fekete-tenger ekkor rendkívüli gyorsan

⁷³ A számolást 2012-ben végezve. A második számot a 888-re tett Vérszerződés adja, mert attól kezdve egyaránt a magyar hatalom alá tartozónak tekintették a Kárpátokon túli és a Kárpátokon belüli területet.

⁷⁴ Ryan, William & Walter Pitman: *Noah's Flood; The New Scientific Discoveries about the Event that Changed History*. Simon & Schuster, New York, 1998. pp.: 104, 154-158. Openheimer, Stephen: *Eden is the East; The Drowned Continent of Southeast Asia*. Phoenix, London, 1998. pp.: 30, 37-38. Lorius, C.—Jouzel, J.—Ritz, C.—Merlivat, L.—Barkov, N. I.—Korotkevich Y. S.—Kotlyakov V. M.: „A 150,000-year climatic record from Antarctic ice.” *Nature*, **316**, #6029, (1985), p.: 592, 1. ábra.

⁷⁵ Gáboriné Csánk Vera: *Az ősemlék Magyarországon*. Budapest, 1980. p.: 199. Bár a bükki műveltség ekkor Erdélyre és a Cseh-medencébe is áterjedt, a hol maradt letet.

⁷⁶ Gáboriné (1980), p.: 173.

sós vízzel töltődött fel, az esetlegesen a partján lévő emberi települések részben elpusztultak, részben a környezetbe elmenekültek.⁷⁷

A Boszporusz átszakadásakor a Fekete-tenger környékén egyszerre több műveltség is megjelent.⁷⁸ Jellemzőjük, hogy már a háziásított búzát és az árpát ekés földműveléssel termelték (fogatoltak), embert formáló edényeket készítettek, ismerték a rézöntés technikáját és alárendelő szemléletük volt: isteneket tiszteltek. A Kárpát-medencében a Duna–Tisza összefolyás mellé telepedtek, és hamarosan fölvaltatták a virágzó Kőrös–Tisza műveltséget. Vinča a legjelentősebb telephelyük, ahonnan Vinča műveltségnek nevezik őket. Rezet bányásztak.⁷⁹ Rezet öntötték a JE 8. évezred végén, több mint két évezreddel megelőzve a sumér műveltség megjelenését. A Szegvár–Tűzköves (Szentés) mellett kiásott 7 évezredes szobor vállán rézsarlót lehet látni.⁸⁰

Ez a műveltség már írt. Írásjeleiket nemcsak a Tatárlakai táblákon,⁸¹ hanem számtalan cseréptöredéken, nem csak a Kárpát-medencében, hanem a Balkánon több helyen megtalálták. Így pl. Thesszalonikiben, a Karanovó műveltségben, majd Erdélyben is több helyen.⁸² Torma Zsófia a XIX. században már ásott ki ehhez a műveltséghez tartozó írásjeleket tartalmazó cseréptöredékeket.⁸³ Az írásjelek mintegy kétharmada megtalálható a későbbi ún. Lineáris A írás jelei között, aminek a fele viszont a még későbbi Lineáris B jeleinek felelt meg.⁸⁴ A lineáris A jeleit találjuk meg aztán a ciprusi írásjelek között is. Az itt megtalált írás nem kereskedelmi, elszámoló jellegű, mint a másfél-két évezreddel később megszületett sumér írás, hanem minden bizonnyal vallási emlékeket rögzítő. A Tatárlakai tábla 13 írásjeléből nyolc megtalálható a székely/magyar rovásírás jelei között.⁸⁵

⁷⁷ Ryan (1998), pp.: 188-201.

⁷⁸ Mellaart, James: *The Neolithic of the Near East*, Thames and Hudson, London, 1981. pp.: 101, 248-248.

⁷⁹ Rudna Glavánál 25 méter mélyre vezető bánya alján korabeli kerámiát találtak. Renfrew, Colin: *Before Civilization; The Radiocarbon Revolution and Prehistoric Europe*. Jonathane Cape, London, 1973. p.: 209. (Magyarul sokkal később jelent meg: *A civilizáció előtt. A radiokarbon-forradalom és Európa őstörténete*. Osiris, Budapest, 2005.)

⁸⁰ Ez is azt jelenti, hogy rezet önteniük kellett, mert természetes rézből ilyen eszköz nem készíthető. A szobor vállán lévő rézsarló egy példányát Zaleszentmihályon, régészetiileg nem datálható helyen meg is találták.

⁸¹ Forrai (1994), pp.: 24-26, Gimbutas, Marija: *The Goddesses and Gods of Old Europe 6500-3500 BC Myths and Cult Images*, Thames and Hudson, 2nd ed. 1982. p.: 88, Rudgley (1999), p.: 59.

⁸² Gimbutas, Marija: *The Civilization of the Goddess*, Harper, San Francisco, 1991. pp.: 310-347, Rudgley, Richard: *The Lost Civilizations of the Stone Age*. The Free Press, New York, 1999. pp.: 59-70. Ezt az írást találhatták meg legutóbb a boszniai „piramisban” is.

⁸³ Forrai Sándor: *Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig*. Antológia kiadó, Lakitelek, 1994. pp.: 24-26.

⁸⁴ Rudgley, (1999), p.: 70.

⁸⁵ Forrai (1994), p.: 25.

A Kárpát-medencében ekkor három (háromfajta) műveltség van jelen.⁸⁶ A Tisza (Vinča) műveltséggel érintkezett nyugaton az alföldi vonalkerámias műveltség, amely áterjedt a Dunántúlra is. Északon a Bükki műveltséget (1) találjuk, amely embertanilag nem hígult fel a tiszai műveltség (2) emberével, de nem vette át annak embert formáló kerámiáját sem. Később kottafejes műveltség (3) néven terjedt át a Kárpátokon, egészen a Dnyeperig, és alkotta a kukutyini (cucuteny-i) műveltséget JE 6 évezredtől.⁸⁷ A földműveltség mellett az ércbányászat, a fémöntés és a fémfeldolgozás jellemezte a műveltséget, olyannyira, hogy a tőle délre és keletre élő pásztor műveltségeket is innen látták el rézzel.⁸⁸

A kottafejes műveltség terjedt aztán tovább Európa nyugati felére, ahol faluközösségek és mellérendelő szemlélete, istenek hiánya jelezte útját. V. G. Childe ezt a műveltséget öreg-európai, ill. Duna I és Duna II műveltségnek nevezte, és kiemelte békés jellegét, meg azt, hogy más forma mezőgazdaságot folytatott, mint a korabeli folyamközi, ill. balkáni műveltségek. A gabonatermelés során kimerült földet itt elhagyták, de előbb betelepítették erdővel, majd amikor az megerősödött, az erdőt fölégették és visszatértek. A hamuval ugyanis visszakerültek a termőföldre a kilúgozott elemek.⁸⁹ Nem a folyamközben megismert tellek jellemzik az itteni településeket, hanem időszakonként odébb költöztek, majd tovább, majd vissza, de nem pontosan ugyanarra a helyre.

Erre az időre az orosz sztyeppe pásztornépei befogták a lovat és kialakították a harci baltát, – kezdetben kőből, később rézből – és a JE 6. évezred közepén megindult délnyugat felé az első kurgán invázió.⁹⁰ Ennek forrása az orosz sztyeppe déli peremén élő halomsíros műveltség volt. Minek során a harci baltások fölégették a balkáni műveltségeket, és megjelent ott is a sztyeppén ekkorra már egyeduralkodó társadalmi tagozódás és annak jele: a gazdag ember sírja a szegényé mellett. Különösen gazdagok voltak azok a sírok, melyek fölé hatalmas dombot – kurgánt – emeltek, ahová a főnököt temették, gyakran – emberáldozatként – udvaroncaival és ágyasaival egyetemben. Az első kurgán invázió még mindent fölégetett, és pásztor műveltséget vitt a korábbi földművelő helyére.⁹¹

Az inváziót követően néhány emberöltővel később azonban újra helyreállt a földművelés, hogy aztán a következő, a második kurgán invázió idején, a JE 5,5 évezreddel, a lovas kocsi birtokában, már ne égessék föl azt, hanem rátelepedve, úr és szolga viszonyt teremtve folytassák az alárendelő szemléletű műveltsé-

⁸⁶ Makkay János: *A magyarországi neolitikum kutatásának új eredményei*. Akadémiai Könyvkiadó, Budapest, 1982. pp.: 47-67. Kalicz Nándor: *Agyag istenek*. Corvina, Budapest, 1970. p.: 43.

⁸⁷ Gimbutas (1991), p.: 103, Gimbutas (1982), pp.: 33-36.

⁸⁸ Gimbutas (1991), p.: 361.

⁸⁹ Childe, Gordon V.: *What Happened in History*. Penguin Books, Harmondsworth, 1954. pp.: 62.

⁹⁰ Gimbutas (1991), pp.: 358-359.

⁹¹ László Gyula: *Vértesszőlőstől Pusztaszerig*. Gondolat, Budapest, 1974. p.: 75.

get.⁹² Ennek a forrása az orosz sztyeppe északkeleti területe, a Volga és Káma vidéke volt. A korábbi faluközpontok közösségi házai átalakultak urasági erőd-dé, ahol már az urak hitének megfelelő formájú kerámia és rézeszközök sorozata készült. Ám ebben az időszakban jelent meg ezen a területen a bronz is, amihez a környezet bronzával ellentétben ötvöző elemként nem arzént – később ónt – használtak, hanem antimont.⁹³ A Kárpát-medence antimon bronzának a minősége olyan jó volt, hogy később még a vaskorszak megérkezését is késleltette, mert a Kr. e. 5. évszázadban ez a bronz még mindig olcsóbb és jobb volt, mint a korabeli vas.⁹⁴ A második kurgán invázió elsősorban a Kárpátokon belül a Tisza és a Duna mentén haladt északra, majd nyugatra, de nem hatolt be a dombvidéki műveltségi területekre. Ugyanakkor a Kárpátoktól északra is haladt, és ekkor a Dnyeper keleti oldalától a vonalkerámia műveltsége északra, északkeletre ‘menekül’, és az Ural nyugati területeit foglalja el.⁹⁵ A glottokronológiai eredményekkel összhangban ekkor távozhatott az ‘ugor’ műveltség Európa közepéről, és kezdett a nyelve lepusztulni, hogy mára mintegy harminc nyelvjárásban csak töredékeiben tartalmazza mindazt, amivel a magyar nyelv még ma is bír.

A harmadik kurgán invázió forrása immár a Kárpát-medence nyugati fele volt. JE 5 évezreddel indult el Somogyvár-Vinkovciból az ú. n. harang (alakú) edény műveltség nyugatra, teljessé téve Európa indoeurópaizálódását.⁹⁶ Ezzel egy időben jelent meg – ettől függetlenül – a már sumér nyelvűnek mondható műveltség a Folyamközben. A Kárpátok északkeleti területein – a medencén belül és kívül egyaránt – a vonalkerámiás műveltség szinte érintetlenül továbbélt eddig. Ez több mint három évezredes viszonylag egységes fejlődést jelent. Ennek magva a bükki műveltség volt, aminek a maga korába a Felvidéken, egészen az Alföld pereméig, majd Erdélyben több mint 700 telepe ismeretes.⁹⁷ Ha egy műveltség ennyi ideig viszonylag folyamatosan fejlődhet, akkor a műveltséghez tartoznia kell egy viszonylag fejlett nyelvnek is. Ha a továbbiakban nem találkozzunk olyan eseménnyel, aminek során ez a műveltség kiirtódott volna, akkor a területen élők nyelvében még ma is meg kell találnunk a hosszú ideig fejlett műveltség nyelvét, mint utódnnyelvet.

A harmadik kurgán invázió most sem érintette az Észak-kelet Kárpátok környezetét. Sőt, az egységes sírokat, azaz a gazdagok sírjának a hiányát egészen a

⁹² Gimbutas (1982), p.: 34, Gimbutas (1991), p.: 385, Sherrat, Andrew: „The Transformation of Early Agrarian Europe: The later Neolithic and Copper Ages 4500-2500 BC.” *Prehistoric Europe*, Szerk.: B. Cunliffe, Oxford Univ. Press, Oxford, 1998. p.: 169.

⁹³ Bárczy Zoltán: „Újabb adatok a Kárpát-medence bronzkori kohászatáról.” *Turán XXIX* (Új II), pp.: 11-16. (1999.) p.: 10.

⁹⁴ Bárczy (1999), p.: 11.

⁹⁵ Sherrat (1998), p.: 169.

⁹⁶ Gimbutas (1991), pp.: 392-393. Renfrew, Colin: *Archaeology and Language*. Jonathan Cape, London, 1987. pp.: 86-93, László (1974), p.: 94.

⁹⁷ Gimbutas (1991), p.: 43. Nem véletlen, hogy nyelvészeink éppen erre a területre teszik a mai ‘irodalmi’ magyar nyelv kialakulását.

Kr. e. VII. századig megfigyelhetjük, elsősorban Erdélyben.⁹⁸ Ekkorra pedig már a kimmerekkel is találkozhattunk, akiknek a vezértörzse erre a területre telepedett be, amikor a szkíták Kr. e. 700 körül elüldözték őket a sztyeppei területtükről. Ebben az időszakban a Dunántúlon már az urnasíros műveltséggel találkozunk. Ez a műveltség hatott a későbbi etruszk területen lévő Villanova műveltségre, ahová ugyanakkor Erdélyből szállítanak rezet.⁹⁹ Érdekes, hogy nem csak a fémeket szállították, hanem vele együtt ment a mester és a családja is, ott dolgozta fel a fémeket, majd visszament eredeti telephelyére. Nem olyan fajta kereskedelemmel találkozunk itt, mint amelyet a Folyamközben folytattak! Az erdélyi területeken ekkoriban terjedt el a temetkezéseknél a csónakos temetkezési mód két madárral a csónak két orrában. A madár pedig lélekszimbólum.

A vaskorszak küszöbére érkeztünk. A Kárpát-medencében azonban nem ez az időszak, amikor legelőször vasat öntöttek. A Tátra térségében már a JE. 4. évezred elejéről ismert vaskohó.¹⁰⁰ Ennél sokkal korábbról ismert olyan kemence, amelyiknek a hőmérséklete már 1600 °C fölé lehetett, ami a vas olvasztásához kell. Korábban még a vas tárgyakat szivacsos vasból kalapálással készítették el, mert a fémfeldolgozó, fémöntő műhelyek nem voltak képesek a vas olvadáspontjára fölmelegíteni a reakciós elegyet, és a vas szivacsos formában redukálódott az érceiből. A Kárpát-medencében mégsem terjedt el ekkor a vasolvasztás, mert a vas eszközök önmagukban alkalmatlanok voltak, pl. fegyverként mindaddig, amíg az acélt föl nem találták. S a Kárpát-medence bronzá pedig annyira jó minőségű volt, hogy egyszerűen nem volt még szükség a vasra.

A szkíta időkben a Kárpátok észak-keleti környezetében nyugalmat találunk. Ugyan föltehető, hogy a szkíták 'hatalma' átmenetileg kiterjedt erre a területre is, de a műveltséget illetően semmiféle drasztikus átalakulást nem lehet kimutatni. Hérodotosz maga is írta, hogy a szkíták nem egységesek, számtalan velük együttműködő, esetleg nekik adózó törzs tartozik alájuk, akiket egyaránt szkítáknak neveznek, de ezek akár meg is tagadhatják a szkíták katonai támogatását — mint ahogy ez Dáriusz hadjáratakor meg is történt.¹⁰¹ A szkíták sztyeppei uralma a Kr. e. 3. században megroppant, és a szarmaták elől részben Iránba vonultak, ahol megalapították a médek birodalmát,¹⁰² míg másik részük a Kárpátokon belülre telepedett, ahol a helyi lakosságban feloldódtak.¹⁰³

A közvetlen turáni eredetünket cáfolja az is, hogy az Aral-tótól délre nem sztyeppe volt, ott letelepedettek éltek, de erős pásztorság mellett. A Khorezm ál-

⁹⁸ László (1974), p.: 82. Taylor, Thimoty: „Thracians, Scythians, and Dacians.” *Prehistoric Europe; An Illustrated History*. Szerk.: B. Cunliffe. Oxford Univ. Press, Oxford, 1998. p.: 378

⁹⁹ Bárczi (1999), p.: 11.

¹⁰⁰ Taylor (1998), pp.: 377-378.

¹⁰¹ Herodotos: *The Histories*, Ford. Aubrey de Séincourt. Penguin Books, London, 1954. 4:87, p.: 243, Taylor (1998), p.: 381.

¹⁰² Ascherson, Neal: *Black Sea*. Vintage, London, 1996. pp.: 223-224.

¹⁰³ László (1974), p.: 103.

lam eredete jégkorszaki, de az északról és délről jövő nyomás hatására keletnek mozog. A keletnek mozgók meg a sztyeppére adnak nyomást és ott nyugati a mozgás. De ez csak JE 3000 körül lesz komolyabb, aztán fokozódik egészen a Kr. e. 500-as évekig. Később már csak átszáguldanak rajta a mongol–tatár lovasok, de azok már északon, nem pedig a Káspi-tengertől délre. Akik a Káspi-tótól délre mennek, azok aztán Levantin felé veszik útjukat, nem mennek fel északra. Sztyeppe van még Irán északkeleti részén is és vékony sávban a nagy hegyektől északnyugatra is, de az jelentéktelen – pásztorvonuláshoz azonban elegendő. A lényeg az, hogy nagyobb tömegben – törzsi, vagy nagyobb keretben, azaz kocsikkal, asszonyokkal s nem csak lóháton katonaként – a déli útvonal nehezen járható. Főként nincs kapcsolat a Kaukázustól északra elterülő részek és az iráni fennsík között, mert itt csak lovas katonák tudnak közlekedni – ahogy a szkíták is katonaként törtek oda be, és viszont: később arabok is csak katonacsapatokat vezettek át ott – lóháton. Kínában is vannak sztyepei területek, de azokra nem mehettek be – pedig akartak – a lovas nagyállattenyésztők, mert ott kínaiak gyakorolták a hatalmat. A későbbiek – a turkok – már a Kaukázus hágóit is használták délre törésükben, ahogy ezt már a szkíták is megtették. De akkor a Káspi-tó nyugati szélén is levonulhattak – de azok csak lóháton ügetők voltak. A korábbiak – akik kocsikkal közlekedtek – ezeket az utakat általában nem használhatták, ezért, hogy délre kerüljenek nagyobb tömegben, az Aral- és a Káspi-tó közötti arid területen kellett átvonulniuk.

Érdekesség, hogy a szkíták egyenes utódai az alánok leszármazottai, az oszétek,¹⁰⁴ és ők, a kardot istenítők, a kovácsot is istenítették — és a sztyeppén nincs fa, hogy kovácsolni lehessen. Ez lehetett a szkíták korlátja is: nem volt korlátlan mennyiségű nyílhegyük! És ugyanezért azokat, akiktől beszerezték, azaz fémműves elődeinket is isteníthették, s ami lényegesebb számunkra, hogy szerepükben meghagyták. Mert az isteni szimbólum kard imádata tehát a sztyepei kultúrákban igen mélyen gyökerezik.¹⁰⁵ A kardimádat Sulimirski szerint az iráni nyelvű pusztai népeknél egészen szokványos. Ennek igazolására Hérodotoszt

¹⁰⁴ Littleton, Scott L.—Malcor, Linda A.: *Szkítiától Camelotig. Az Arthur királyról, a Kerekasztal Lovagjairól és a Szent Grálról szóló legendák eredetének radikális újraértelmezése*. Szkíta Szarvas Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2005. Az Arthurról, Lancelotról és Batrazról szóló legendák feltételezett kialakulási menete szerint az északkelet iráni alaptípus három alakban, illetve időben fejlődött tovább: a szkítáknál, a jazigoknál (szarmatáknál) és az alánoknál. A szkítáknál a 'szkíta Árészig', a jazigoknál Arthurig, és az alánoknál két, nyugati és keleti részre oszlott. A galliai alánoknál jelent meg Lancelot, és az oszétéknél Batraz. Lásd Littleton (2007), p.: 32. Vessd össze: „...a középkori Arthurlegendák az időszámításunk előtti első évezredben az ősi Szkítiában virágzó epikus hagyományban gyökereznek...” (Littleton [2007], p.: 27.) „Batraznak, az oszét hősök, a nártok vezérének Arthurhoz hasonlóan varázserejű kardja van.” (Littleton [2007], p.: 27. V. ö.: Dirr, Adolf: *Caucasian Folk Tales*. Dutton, New York, 1925. Dumézil, Georges: *Légendes sur les Nartes*. Librairie ancienne Honoré Champion, Paris, 1930. Dumézil, Georges: *Le livre des héros*. Gallimard, Paris, 1965.

¹⁰⁵ Hérodotosz 4.59 62; de Sélincourt 1972:290-291.

idézi, miszerint az észak-pontuszi tartomány szkítáinál a vaskardot, a 'szkimitárt' a hadisten, a szkíta Árész¹⁰⁶ képmásának tekintették. Amint Claudius Marius Victor 5. századi marseillesi rétor is Alethia¹⁰⁷ című művében említést tesz az alánok 'primitív' vallásáról, hogy a korabeli alánok áldozatokat mutattak be őseik tiszteletére, és a kard az ősi alánok vallásában is központi helyen állott. Sőt a kard sokkal több ajándékot kívánt, mint más istenségek. Árésznek hadifoglyokat is áldoztak.¹⁰⁸ Bachrach a kardkultuszt még a nem indoeurópai hunoknál is kimutatja, mivel azt átvették alán-szarmata szomszédjaiktól.¹⁰⁹ A kardkultusz aztán az 5-6. században Nyugat-Európába telepedő alánokkal megérkezett nyugatra is. E kereszténység előtti alán-szarmata vallás a csupasz kardot, ill. az általa képviselt természetfölötti erőt központi helyre tette.¹¹⁰ Sőt, itt már csak az a harcos sajátíthatja el tökéletesen hivatása művészetét, aki képes kardot kovácsolni magának. S jóllehet a kőbe zárt kard motívumának e vetülete a keresztény kort megelőző időkből való, nem jellegzetesen alán-szarmata eredetű. Inkább a széles körben elterjedt észak-európai kovácsszimbolika megnyilvánulá-

¹⁰⁶ Sulimirski, Tadeusz: *The Sarmatians.*: McGraw-Hill, New York, 1970. p.: 36; Hérodotosz 4.62; de Sélincourt (1972), p.: 190.

¹⁰⁷ Schenkl, C., ed.: „*Claudii Marii Victoris oratoris Massiliensis Alethia*” *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum* 16. 1888. I. pp.: 335-498, II. pp.: 189-200. Bachrach, Bernard S.: *A History of the Alans in the West.* University of Minnesota Press, Minneapolis, 1973. p: 31-32. Courcelle, Pierre: *Histoire littéraire des grandes invasions germaniques.* Hachette, Paris. 1948. p.: 221. Werner, Joachim: *Beitrag zur Archologie des Attila-Reiches.* Munich, 1956. p.: 16. a marseilles-i alán temetések bizonyítékairól ír.

¹⁰⁸ Az emberáldozat másféle rendben történt, mint az állatáldozat: minden századik férfi fogoly fejére bort öntöttek, nyakát tál fölött elvágták, a tálat vérrel a halomra tették, s a kardot vérrel öntözték. E gyakorlat hatással lehetett a legendákra, ahonnan a vérrel telt Szent Grál edény, ill. kehely történetei kifejlődtek. Vö. Littleton (2005), 8. és 9. fejezetet.

¹⁰⁹ Bachrach (1973), p.: 111. szoros tagolásában az egyes mesék sokkal inkább a három nemzetség lakóhelye szerint oszlanak el (földműves, állattenyésztő és harcos).

¹¹⁰ A kardot itt már nem földbe szúrva ábrázolták, hanem kőbe zárva. A kard egyfajta világtengely (axis mundi), szent, központ, ahonnan a törzs származik. A szent kardot a kőből kihúzó aktus a harcost elválaszthatatlanul összefűzi a szent kiindulóponttal. Egyúttal felruhazza a fegyver természetfeletti erejével és teljes jogú harcosná teszi. (S aztán a kőbe zárt kard a legtöbb nyugati, azaz arthuri szövegben módosul, mert a kard kovácsüllőből áll ki, s az üllő van kőbe ágyazva. Lásd Cowen, James: *The Elements of the Aboriginal Tradition.* Element Books, Shaftsbury (első kiadás 1992), 1969. 1:16. Az *Arthour és Merlin*, ahol üllőről nincs szó, kivétel, a jelenetben „a földön nagy kő hevert”, melyből „egy szép míves kard kiállt.” Lásd Cowen [1969], II. 27-29; vö. Weston, Jessie L.: *Chief Middle English Poets.* Houghton Miillin, Boston, 1910. p.: 119. Az üllő szerepét Udo Strutynski azzal magyarázza, hogy a Nibelung-énekben Siegfridet egy Mime nevű isteni kovács beavatja a fémmegmunkálás titkaiba, mely tudás révén a hős úgy jut a varázkard birtokába, hogy maga készíti el a fegyverét, amivel azt is igazolja, hogy már igazi harcos. Megjavítja a kardot, melyet apja, Siegmund húzott ki egy fából, miután a kardot Odin lándzsája kettétörte. Lásd Davitson, H. R. Ellis.. *Gods and Myths of Northern Europe.* Penguin Books, Harmondsworth and New York, 1964. p.: 49. Az Arthur legendakörből Perceval kardját és a törött Excaliburt a Tó Hölgye cseréli ki Arthurnak.

sa.¹¹¹ Valószínűsíthető, hogy az alánoknál és a szarmatáknál is ugyanez a hagyomány élt. S ahogy a kőbe zárt kard történetét a hadistent földbe szúrt karddal tisztelő galliai alánok vallása átalakította, ugyanúgy a Grál legendák kialakulását a varázskupáról szóló történetek hatásának tekinthetjük.¹¹²

Ezen időszakban ritkul meg a Kárpátokról keletre ismert Przeworsk és később ikertestvére a Cjernjakov műveltség.¹¹³ E két műveltség emberei – bár hátrahagytak katonasírokat is, lovas katonákat rejtve – zömmel közepesen gazdag emberek egalitárius telepeit alkották. Mozaikszerűen, hihetetlen változatosságot mutattak fel, ezért a kutatók képtelenek egységes nép alá rendelni őket. Ellenben mindezen sajátságok megfelelnek a mellérendelő társadalomnak, amely a magyarságot jellemzi. Telepeik a Tiszától keletre a Dnyeszterig, délen a Dunától északon az Odera és a Visztula völgyéig voltak. Véglegesen az V. század elején, a hun időkben tűnik el ez a műveltség innen – és alakul mássá, vagy költözik el.¹¹⁴

S ha folytatjuk a Kárpát-medence keleti területei régészeti anyaga időbeli feldolgozását, azt látjuk, hogy az írott történelmi időkben sem kerül ez a terület elnyomó hatalom igája alá. A kimmerek vezértörzse hatalmuk vesztesékor érkezik ide és beolvad. Ugyanez látszik a szkítáknál néhány évszázad múltán. A kelták megjelentek ugyan a terület nyugati részén, de jelenlétük nem feltétlenül uralmi jellegű, és a rómaiak elleni harcuk vereségét követően ugyancsak a terület észak-keleti részére menekültek és ott beolvadtak.

A szkítákat a szarmaták és a dákok követték. Az ő hatásuk már annyiban jelentkezett, hogy megszűnt a sírok egyformasága Erdélyben, de a népesség átalakulásáról még ekkor sincs hírünk. Ekkor Erdély a dákok érdekeltségi területévé vált, de nem alakult ki ekkor sem igazi dák uralom. Ugyanakkor Josephus Flavius úgy értesült, hogy ezen a területen egyistenhit uralkodott.

¹¹¹ E szimbólumrendszer jelenik meg a *Kalevalában* Wayland kovács történetében, és egyéb olyan regékben, ahol isteni vagy félisteni kovácsok őrzik az ércet fémmé alakító mágikus tudományt, s annak művészetét, hogy a harcosok miként alkalmazhatják e tudást a gyakorlatban. Így például Arthur kihúzza a kardot az üllőből, s Perceval szinte 'újrakovácsolja' a Grál-kard törött darabjait, amikor összeilleszti őket. A kovácsmesterség jelképéből kovácsolja meg a saját kardját, és Siegfriedhez hasonló jártasságot mutat a mesterségben.

¹¹² Az alán hitben a kupához és egyben a hordozó nárt-családhoz kötődő fő istenség a Napisten. A kupa az Alagáta-nemzetségről, az uralkodói szereppel felruházott nárt-családról a Borata családra, a marhapásztor nemzetségre szállt. Lásd Littleton (1978), p.: 517. Az utóbbi nemzetséghez társuló istenek a tűzhely és a víz istensége, melyeket a nárt mondákban Szatana, ill. Batraz/Don Bettir képvisel. Lásd Abaev, V. I.: *The Prechristian Religion of the Alans*. Oriental Literature, Moscow, 1960. pp.: 12-14. Dumézil megjegyzi, hogy noha a nártoknál a hadistenhez az Ahszartaghta család, vagyis a második szerepkör nemzetsége kötődik, a többi nemzetség csöppet sem kevésbé harcias. Lásd Dumézil (1930), p.: 19.

¹¹³ Cunliff, Barry: *Prehistoric Europe. An Illustrated History*. Oxford Univ. Press, Oxford, 1998. p. 452.

¹¹⁴ Todd, Malcolm: "Barbarian Europe, AD 300-700." *Prehistoric Europe*. Ed. B. Cunliffe, Oxford Univ. Press, Oxford, 1998. p.: 452.

Ezenközben nyugatról a kelták látogattak a Dunántúlra, majd a műveltségük (a halott hamvasztása) fokozatosan elterjedt a keleti területeken is, de a népesség átalakulása még ekkor sem figyelhető meg. A népességben a bükki kultúra utódnépe, a cromagnon B még mindig meghatározó mértékben megtalálható. A vaskohászat azonban erőre kapott már ebben az időszakban. De a vaskohók itt sem olyan hatalmas üstök, mint amiket ma használnak, hanem a faszénégető kemencékhez hasonlítottak, mint amelyet, pl. Jósuváő határában még nemrég is lehetett találni.¹¹⁵

A rómaiak sem kívánták átlépni a Dunát, nem kívánták kiterjeszteni hatalmukat a keleti területekre, jóllehet, a Fekete-tengerhez vezető szárazföldi út biztosításában érdekeltek voltak, és erre lépéseket is tettek. A rómaiak a Kr. u. első században kiszorították a keltákat, akiknek utolsó csoportja az északi Felvidékre költözött, és az ottani népességbe beolvadt.¹¹⁶ A rómaiak átalakították a Dunántúl műveltségét, de ők sem okoztak komoly mértékű lakosságcsereét. Ugyan a hatalmukat átmenetileg kiterjesztették az erdélyi terület déli részére, de ez az uralom nagyon rövid idejű volt. Az ide telepített katonai erő szíriai volt, ezért az utódnyelvként nem a latinnal analóg románt, hanem valamilyen arab nyelvet várhatnánk. A románok nyelve ezért innen nem eredeztethető.

Mindezekből arra következtethetünk, hogy a genetikai jegyek ezen ideig a számos betelepülés ellenére sem nagyon módosulhattak, hiszen a betelepülők számaránya töredéke lehetett az eredeti lakosságénak. Ezen a területen tehát a lakosság zömében eredeti, a jégkorszak utáni embertani jegyeit megőrizhette. Ha ez a jegy az Eu18 (M173) és Eu19 (M17) génjelzőket mutatta fel, akkor ezek a génjelzők ebben az időszakban továbbra is itt jellemző mértékben megmaradhettek.

A rómaiak végül is mai időszámításunk kezdete környékén kerültek csak be a területre, majd itt találkoztak a szarmatákkal, akik mellett keletről – föltehetően a Kárpátok külső pereméről – megindult egy helyhez kötött földművelő társadalom betelepülése. A szarmata jelenlét régészeti leletekben elhanyagolható mértékű. A rómaiak idején kezdődött meg tehát a Kárpátokon kívülről való betelepülés, és szarmata törzsnek vélték a régészek azokat, akik Kr. u. 270 körül az Alföld északi peremére telepedtek be, de sírmellékleteik között nem volt fegyver. Olyan szarmata törzset még más régész nem talált, amelyiknek a sírjaiban ne lett volna fegyver. Ezekében nem volt.¹¹⁷ A szarmatákat az általuk felfegyverzett őslakosok a végén levették.

¹¹⁵ Cser Ferenc: *Gyökerek. Töprengések a magyar nyelv és nép Kárpát–medencei származásáról*. Szerzői Kiadás, Melbourne, 2000. p.: 5. <http://www.nemenyi.net/doc/01-GYOKEREK.pdf>. 72002. 07. 13. 7:21:58. (Angolul: *Roots of the Hungarian Origin. Contemplation on the Carpathian Origin of the Hungarian Language and People*. Melbourne, 2006. <http://www.nemenyi.net/doc/01-ROOTSOFT.pdf>. 2006. 05. 19. 14:11:42.

¹¹⁶ Szabó Miklós: *A kelták nyomában Magyarországon*. Hereditás. Corvina Kiadó, Budapest, 1971. p.: 17.

¹¹⁷ László (1974), pp.: 156-157.

Ekkor északról megindult a germán törzsek délre telepedése, és a Kárpátokon belülre előbb a vandálok, majd 400 körül a hunok elől menekülő ostrogótok települtek be a dunántúli sztyeppei jellegű területekre. Őket aztán a keletről beáramló hunok tovább kergették (Kr. u. 405). A hun betelepülés is csak a sztyeppei területeket érintette, ott sem százezres, hanem csak néhány tízezres tömeget, miközben a Medence lakossága több százezres lehetett. Az ostrogótok távozását követően a Dunántúlra folytatódott a lakosság betelepülése. A hunok összeomlását követően (456-458) érkeztek a longobárdok (500), akiket aztán az avarok tessékelték ki (Kr. u. 558), ill. olvasztottak magukba.

Mindezen időkben a Kárpátok északi és a keleti peremén nem tapasztalható népesség változás, műveltségváltás. A bükki műveltség lakosságát még mindig itt érezhetjük, ezért a nyelvének erre az időre még itt föllelhetőnek kell lennie.¹¹⁸ Az egyetlen komolyabb mértékű változást az jelenti, amikor 670 körül az ú. n. griffes-indás nép áramlik be a Kárpát-medencén belülre, és telepszik le a földművelésre alkalmas területeken.¹¹⁹ Eredetüket a Volgához teszi László Gyula, ám megjegyzésre méltó, hogy a griffes-indás műveltség népére semmi olyasmi nem jellemző, ami a korabeli Volgai népességet meghatározta.¹²⁰ Így pl. nem találjuk meg náluk azokat az edényeket sem, ami a Volga mellett települőket a környezetüktől megkülönböztette. A griffes-indás jelzőt a sírmellékleteken talált hímzés alapján kapták. Ez azt jelenti, hogy a műveltség felfogása nagymértékben egyezett a későbbi magyarságéval: nem azokat a jelképeket hímezték az eszközeikre, ruháikra, amik a sztyeppei nagyállattenyésztőket jellemezte, hanem olyanokat, amiket a letelepedett, a földműves ember használt. László Gyula bennük látja a magyarság első hullámát. Ez el is fogadható, csak azzal a megszorítással, hogy nem a Volga mellől, hanem esetleg éppen csak a Kárpátok szomszédságából indultak és telepedtek a Kárpát-medencén belülre, de a korábban már itt élő magyarok mellé.

Az avarokat Kr. u. 800 körül nyugatról a frankok verték le, keletről pedig a turk törzs, a bolgár terjesztette ki hatalmát a Kárpátokon belülre (Kr. u. 803).¹²¹ Ekkor tűnt fel a sztyeppén az a katonatörzs, akik később Árpád 'honfoglalóiként' a Kárpát-medencébe költöztek 895-896-ban. A hivatalos elképzelések szerint Árpád népe hét törzs szövetségében több százezres népességet jelentett, s lovas nagyállattenyésztők voltak, de furcsa módon a Kárpát-medencébe településüket követően földművelő mezőgazdaságra tértek át a nem sztyeppei területeken.

Továbbá különös módon közös temetőket használtak a Medencében lakókkal, akik számát a hivatalos felfogás képviselői csupán néhány tízezerre becsü-

¹¹⁸ Cser (2000), p.: 161.

¹¹⁹ László (1974), p.: 207, László Gyula: *Hunor és Magor nyomában*. Gondolat, Budapest, 1967. p.: 51.

¹²⁰ László (1974), p.: 219.

¹²¹ Dümmerth, Dezső: *Az Árpádok nyomában* Panoráma, Budapest, 1977. p.: 510.

lik,¹²² és akiket elsősorban szláv töredékeknek vélnek. Erre Anonymus Gestájában olvasható *sclau* latin szóból következtetnek. Ám de a szó akkori jelentése kizárólagosan *szolga, fogoly*,¹²³ mint láttuk, és nem szláv nyelvű, merthogy Anonymus felsorolja a Kárpát-medencén kívül élő szerbeket, horvátokat, lengyeleket, ukránokat az akkor ismert saját nevükön.

Vita van arról is, hogy kik is voltak Árpád honfoglalói. A krónikáink szerint hun utódok, s Árpádot Attila családjából eredezteték. Erre vonatkozó adatok valószínűleg vannak is.¹²⁴ Krónikáink azonban nem említenek törzseket, sem törzsi vezetőket, hanem csak kapitányokról, seregszereplőkről írnak. A hét kapitánynak egyenként háromezernyi hadereje volt, s ez a türk törzsi szervezetek alapján¹²⁵ valóban csak egyetlen törzset jelent.

A föltételezett törzsnevekkel meg az a helyzet, hogy megfelelnek a türk hadrend csapatneveinek. Így nem feltétlen jelenti azt, hogy két helyen azonos nép, vagy törzs élt volna, ha Árpád ú. n. törzsnevei megjelennek, mert a hadrend szerinti nevek a különböző türk törzsek telepeit is egyazon névvel illethetik.

Adatok vannak arról, hogy Álmos és katonái a IX. század első felében nyugat felé terjesztették hatalmukat, és ellenőrzésük alá vették a Dnyeper menti településeket.¹²⁶ Kijevben megszervezték a kardkovácsoló ipart, és ott találkoztak a Kárpát-medencéből jövő küldöttekkel, akik kérésére telepedtek be aztán a Kárpát-medencébe.¹²⁷

Az ú. n. 'vérszerződés' uralkodó nemesség és letelepedett népesség közötti szerződésnek fogható fel. A 'honfoglalás' során Árpád katonanépe elsősorban a legeltető területekre telepedett be, a hegy- és dombvidéket viszont ellenőrzése alá vette. Anonymus a Gestájában utal is Bors vezérre,¹²⁸ akiről a helyi lakosok várat neveztek el (Borsod), és megjegyzi, hogy a -d képző azok nyelvén kicsit jelent. Már pedig, ha szláv töredékek éltek volna a Medencén belül, azok egyikének a nyelvén sem jelent a -d képző kicsit. A magyar nyelvében ellenben igen.

A honfoglaláskor a Dnyeper és a Kárpátok között hét kunkapitány is élt a népével, és ők is betelepültek a Medencén belülre. Folytatódott tehát az, ami a szarmata időben elkezdődött, majd az avar korszak alatt a griffes-indás népeséggel is folytatódott: a Kárpátok külső peremén élő, hajdani kukutyini (cucuteny-i) műveltség maradványa a medencén belülre költözött! Felfogásunk

¹²² Glatz Ferenc: *Magyarok Krónikája*. 2. kiadás, Officina Nova, Budapest, 1996. pp.: 8-9.

¹²³ Du Cange, Dominus: *Glossarium Mediae et Intimae Latinitatis*. Tomus Septimus. (Az 1883-1887-es kötetek változatlan utánnomása.) Akademische Druck, Graz, 1954. p.: 357.

¹²⁴ Dümmerth (1977), pp.: 40, 76-77.

¹²⁵ Padányi Viktor: *Dentu-Magyarica*, Turul, Veszprém, 1989. pp.: 23-24.

¹²⁶ Padányi (1989), pp.: 317-318.

¹²⁷ Padányi (1989), p.: 353

¹²⁸ Anonymus: *Gesta Hungarorum*, 16. fejezet. Pais Dezső ford. Magyar Helikon, Budapest, 1977. p.: 96.

szerint a Medence domb- és hegyvidékén élőkkel egyetemben ők alkották a magyar nyelvű és magyar műveltségű népséget.

A Kárpátok keleti oldalán több évezredig virágzott egy földműves és fémfeldolgozó műveltség, amelynek szemléletére az egalitáriusság és nem az alárendelés volt a jellemző. Az ilyen hosszú ideig élő műveltséghez mindenképpen tartozik egy utódnyelv. Minthogy azt is láthattuk, hogy ennek a műveltségnek és emberének az utódait mindvégig megtaláljuk a Kárpát-medencén belül, ezért a „honfoglaláskor” adott népek egyikének a nyelvét kell hozzájuk rendelnünk. A Kárpát-medencébe a műveltség virágzását követően betelepülő törzsek, népek nyelve zömmel a türk nyelvek közé sorolható, ezért elsősorban türk nyelvet kellene itt megtalálnunk. Ezzel szemben a Kárpát-medencén belül élők kis részben szláv, vagy germán, ám zömében magyar nyelven beszélnek.

A magyar nyelv fejlettsége, hangzó- és szókészlete, nyelvtana mind egy hosszú ideig letelepedett, zárt, nagy sűrűségben élő időszakot igényel. Ezt a hivatalos származási elképzelések képtelenek biztosítani. Egyszerűen azok szerint érthetetlen nyelvünk tömörsége, szavainak ősi jellege, a magánhangzó harmóniája, a ragozás következetessége és a szóképzés hihetetlen hajlékonysága. Ellenben logikusan összetartozónak foghatjuk fel a két jelenséget, azaz kijelenthetjük, hogy a magyar nyelv és a magyar nyelvet beszélők az utódai ennek a hosszú ideig békésen fejlődő műveltségnek. Ezzel összhangban van a magyarság mellérendelő kulturális szemlélete, népi ábrázoló művészete, népdalai, népmeséi, regéi, de embertani összetétele és genetikai jellemzői is.¹²⁹

¹²⁹ Darai Lajos: „Egy tudomány — egy történelem.” *Magyar Történelem. Tízezer év - ezer oldalról.* Zürichi Magyar Történelmi Egyesület. Zürich-Budapest 2002. Cser Ferenc—Darai Lajos: *Magyar folytonosság a Kárpát-medencében, avagy Kőkori eredetünk és a sejti tulajdonság örökítő kutatás.* Frig Kiadó. Pilisszentiván, 2005. Cser Ferenc—Darai Lajos: *Az újkőkori forradalom népe.* Frig Kiadó. Pilisszentiván, 2007. Cser Ferenc—Darai Lajos: *Európa mi vagyunk. Európa történeti kapcsolatai a sejti átörökítő jelzőkhöz és a Kárpát-medencei magyar népi, nyelvi, műveltségi folytonosság. I-II. kötet.* Frig Kiadó. Pilisszentiván, 2007-2008. Cser Ferenc—Darai Lajos: *Kárpát-medence, vagy Szkítia?* Frig Kiadó. Pilisszentiván, 2008. Cser Ferenc—Darai Lajos: *Kárpát-medencei magyar ősiség.* Hun-Idea, Budapest, 2011.